

<https://doi.org/10.15407/gpimo2022.01.054>

О.А. Щипцов, чл.-кор. НАН України, доктор геогр. наук, проф., директор
E-mail: oceanography@ukr.net

О.І. Шундель, канд. фіз.-мат. наук, наук. співроб.
E-mail: lixyta666@gmail.com

ДУ «Науковий гідрофізичний центр НАН України»
Україна, 03187, м. Київ, просп. Академіка Глушкова, 42

ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ ДЕСЯТИЛІТТЯ НАУКИ ПРО ОКЕАН: 2021 рік

Проголошене в 2017 році Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй Десятиліття науки про океан в інтересах сталого розвитку (2021—2030 рр.) (далі — Десятиліття) направлено на стимулювання розвитку і накопичення знань з метою призупинення тенденції погіршення стану океанічної екосистеми і стимулювання застосування нових можливостей для її сталого розвитку відповідно до парадигми Десятиліття: «Наука, яка потрібна нам для такого океану, який ми хочемо». Десятиліття наук про океан надає вченим і зацікавленим сторонам із різних секторів діяльності основу для розвитку наукових знань і партнерських відносин, необхідних для прискорення та використання досягнень в області науки про океан, з метою більш глибокого розуміння океанічної системи і надання науково обґрунтованих рішень для реалізації порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року. Генеральна Асамблея ООН доручила Міжурядовій океанографічній комісії ЮНЕСКО координувати підготовку та проведення Десятиліття. У статті наведено найважливіші заходи проведені з січня 2021 р. Міжурядовою океанографічною комісією ЮНЕСКО в рамках проведення заходів Десятиліття.

Ключові слова: Десятиліття наук про океан в інтересах сталого розвитку (2021—2030 рр.), Міжурядова океанографічна комісія ЮНЕСКО, план реалізації і дорожня карта, міжнародне співробітництво, розвиток потенціалу.

Вступ

На 72-й сесії Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй (далі — ГА ООН) у зведеній резолюції по Світовому океану і морському праву (резолюція 72/73, частина XI «Морська наука», пункт 292 [1]) постановила: «проголосити 10-річний період, який починається 1 січня 2021 року Десятиліттям Організації Об'єднаних Націй, присвяченим науці про океан в інтересах сталого розвитку,

Цитування: Щипцов О.А., Шундель О.І. Хронологія подій Десятиліття науки про океан: 2021 рік. *Геологія і корисні копалини Світового океану*. 2022. **18**, № 1: 54—68. <https://doi.org/10.15407/gpimo2022.01.054>

яке буде проводитися в рамках існуючих структур і наявних ресурсів, і закликає Міжурядову океанографічну комісію ЮНЕСКО (далі — МОК ЮНЕСКО) підготувати план проведення Десятиліття в консультації з державами-членами, спеціалізованими установами, фондами, програмами та органами Організації Об'єднаних Націй, а також іншими міжурядовими організаціями, неурядовими організаціями та відповідними зацікавленими сторонами» [2].

Згадана резолюція ГА ООН стала підсумком дворічної підготовчої роботи МОК, під час якої з державами-членами та іншими численними зацікавленими сторонами були проведені консультації з питань концепції та потенційної значущості Десятиліття. Підготовлена для розгляду державами-членами пропозиція від 2 лютого 2017 року (ІОС/ІНФ-1 341) та її переглянутий варіант (ІОС/ІНФ-1 341 Rev. [4]) були представлені на 29-й сесії Асамблеї МОК і схвалені Асамблеєю МОК у резолюції ІОС / XXIX-1 [5].

Крім того, в ході Конференції ООН (5—9 червня 2017 р., м. Нью-Йорк) МОК винесла пропозицію про проведення Десятиліття, що було зареєстровано в якості одного з добровільних зобов'язань на підтвердження визнання наскрізної ролі науки про океан в рамках досягнення Цілі 14, сформульованої в Порядку денному в галузі сталого розвитку на період до 2030 року (далі — Порядок-2030) [3].

Проголошення ГА ООН Десятиліття, присвяченого науці про океан, має на меті визнання світовою спільнотою значущості, затребуваності й актуальності морської науки, обмін океанографічними даними та інформацією для цілей сталого розвитку, а також те, що наука може зіграти важливу роль у справі сприяння вирішенню задач, пов'язаних з океаном в рамках Порядку-2030.

Проведення Десятиліття вимагає, з одного боку, участі та підтримки МОК, інших органів ООН та наукової спільноти в цілому, а з іншого боку, тісної взаємодії з урядовими органами, приватним сектором, діловими колами та громадянським суспільством.

Офіційні події Десятиліття

Повний перелік схвалених дій, а також архів заходів, які відбулися, в рамках Десятиліття наук про океан є у відкритому доступі на офіційному вебсайті (<https://www.oceandecade.org/>), присвяченому Десятиліттю [6].

Нижче наведено найважливіші заходи проведені з січня 2021 р. МОК ЮНЕСКО в рамках Десятиліття.

Таблиця. Найважливіші заходи проведені з січня 2021 р. МОК ЮНЕСКО в рамках Десятиліття

Дата і місце проведення події / заходу	Назва події / заходу. Організатори, учасники	Мета, перебіг, результати. Інформаційне посилання в Інтернеті
01—15 січня 2021 р. м. Париж, Франція	«Заклик до проведення дій Десятиліття № 01/2020». <i>Організатор:</i> МОК ЮНЕСКО	Прихильники схвалених дій Десятиліття отримали можливість приєднатися до добре помітних, загальних, глобальних зусиль, заснованих на досягнення Цілей Десятиліття науки про океан. Створено підґрунтя для започаткування нового співробітництва

Продовження табл.

Дата і місце проведення події / заходу	Назва події / заходу. Організатори, учасники	Мета, перебіг, результати. Інформаційне посилання в Інтернеті
11—15 січня 2021 р. м. Париж, Франція	<p>GEBCO WEEK 2021: Загальна батиметрична карта океанів (GEBCO). <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО, Французька військово-морська гідрографічна та океанографічна служба (SHOM)</p>	<p>між дисциплінами, географічними регіонами та поколіннями, а також можливості для доступу до нових джерел підтримки. https://www.iode.org/index.php?option=com_oe&task=viewEventRecord&eventID=2775</p> <p>В рамках GEBCO WEEK 2021 відбулися: засідання підкомітетів: TSCOM (Технічний підкомітет по картографуванню океану); SCRUM (Підкомітет з регіонального підводного картування); SCOPE (Підкомітет з комунікацій, інформування та залучення громадськості); симпозіум GEBCO по батиметрії та картографуванню; засідання Керівного комітету GEBCO. http://legacy.ioc-unesco.org/index.php?option=com_oe&task=viewEventRecord&eventID=2864</p>
28 січня 2021 р. м. Гамбург, Німеччина	<p>«Хвиля» — Світлова інсталяція до Десятиліття науки про океан. <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО, Німецький морський фонд, Німецьке товариство морських досліджень, Центр океанічних досліджень та Центр польярних і морських досліджень ім. Г. Гельмгольца, Центр кліматичного обслуговування Німеччини (GERICS)</p>	<p>На фасаді будівлі «Miniatur Wunderland» («Мініатюрна країна див») було спроектовано світлове живе шоу-інсталяція з відео та фотозображеннями підводного світу, присвяченого Десятиліттю науки про океан, з метою святкування фіналу регати Vendée Globe і прибуття Посла океану Бориса Херрманна. https://oceandecade.com/events/178/The-Wave-Installation-for-the-UN-Decade-of-Ocean-Science-for-Sustainable-Development-2021-2030- Запис цієї події доступний за посиланням: https://www.youtube.com/channel/UCBX6mjWhor53Gu_sg3GNUbw</p>
28 січня 2021 р. м. Богота, Колумбія	<p>Серія віртуальних заходів «Десятиліття океанів»: спільна розробка науки про океан, необхідної нам для східної тропічної частини Тихого океану. <i>Організатори:</i> Підкомісія МОК ЮНЕСКО по Карибському басейну і прилеглих регіонах, Національний автономний університет Мексики (UNAM) та Центр наукових досліджень та вищої освіти Енсе-</p>	<p>Досліджували можливості та проблеми, а також обговорювали найкращий досвід проведення спільно розроблених, орієнтованих на рішення досліджень, які приведуть до трансформуючих заходів Десятиліття з довготривалими перспективами для океану та суспільства. https://oceandecade.com/events/179/Ocean-Decade-Virtual-Series-Co-Designing-the-Ocean-Science-we-need-for-the-Eastern-Tropical-Pacific Запис цієї події доступний за посиланням: https://www.youtube.com/watch?v=jsrsyYWYWIY</p>

Продовження табл.

Дата і місце проведення події / заходу	Назва події / заходу. Організатори, учасники	Мета, перебіг, результати. Інформаційне посилання в Інтернеті
03 лютого 2021 р. м. Париж, Франція	Віртуальний захід «Дивний новий Океан». Організатор: МОК ЮНЕСКО	Віртуальна подія високого рівня, на якій світові лідери, науковці, філантропи, керівники установ ООН та спортивні діячі обговорили величезні переваги та можливості, які океан дає для реалізації потенціалу Цілей сталого розвитку та ролі, яку Десятиліття океану може зіграти у їх досягненні. https://oceandecade.com/events/177/Brave-New-World-Brave-New-Ocean-Ocean-Decade-High-Level-Virtual-Event Запис цієї події доступний за посиланням: https://youtu.be/rtriyb3KTig
10 лютого 2021 р. м. Сідней, Австралія	«Всесвітня програма кліматичних досліджень (WCRP): Форум кліматичних досліджень — Океанія». <i>Організатори:</i> Всесвітня метеорологічна організація, Міжнародна наукова рада та МОК ЮНЕСКО	Ця сесія стала першим всесвітнім форумом із дослідження клімату Океанії та Австралії. Всесвітня програма кліматичних досліджень організовує низку регіональних форумів з метою обміну досвідом та обговорення нових розробок та можливостей WCRP, а також шляхів залучення науковців, програм-партнерів, спонсорів і кінцевих користувачів кліматичної науки. У довгостроковій перспективі ці дискусії сприятимуть побудові «світу, який використовує обґрунтовану, актуальну та своєчасну науку про клімат для забезпечення сталого сьогодення та майбутнього людства». https://oceandecade.com/events/182/-World-Climate-Research-Programme-WCRP--Climate-Research-Forum---Oceania
11 лютого 2021 р. м. Париж, Франція	«Створення хвиль для науки про океан: розширення прав і можливостей жінок і дівчат в Десятилітті океану». <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО, Канадська комісія у справах ЮНЕСКО, Міністерство риболовлі й океанів Канади	Віртуальний захід з нагоди відзначення Міжнародного дня жінок і дівчат у науці 2021 р. в контексті Десятиліття океану. https://oceandecade.com/events/180/Making-waves-for-ocean-science-Empowering-women-and-girls-in-the-Ocean-Decade Запис цієї події доступний за посиланням: https://www.youtube.com/watch?v=N1vg3aWCg5k
01 березня 2021 р. м. Париж, Франція	Вебінар «Зміцнення взаємодії науки і політики для забезпечення стійкості океану». <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО, Відділ з питань океану та морського права ООН	Вебінар проведено з метою підвищення обізнаності про важливість взаємодії науки та політики для управління океаном на всіх рівнях, продемонстровано взаємозв'язки між наукою, політикою і суспільством (включаючи користувачів океану), показано важливість зміцнення ролі громадянської науки, а також традиційних знань корінного та місцевого населення. ade.com/events/185/Strengthening-the-Science-Policy-Interface-for-Ocean-Sustainability

Продовження табл.

Дата і місце проведення події / заходу	Назва події / заходу. Організатори, учасники	Мета, перебіг, результати. Інформаційне посилання в Інтернеті
03 березня 2021 р. м. Оттава, Канада	«Віртуальний запуск Десятиліття океану в Канаді». <i>Організатори:</i> Міністерством рибальства та океанів Канади (DFO)	Проголошено початок заходів у Канаді в рамках Десятиліття науки про океан в інтересах сталого розвитку, метою якого є залучення внутрішніх партнерів і сприяння співробітництву. https://oceandecade.com/events/186/Canadas-virtual-launch-of-the-Ocean-Decade-
08 березня 2021 р. м. Париж, Франція	«Створення хвиль для науки про океан: розширення прав і можливостей жінок-лідерів в Десятилітті океану — спеціальний захід з нагоди Міжнародного жіночого дня». <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО, Канадська комісія у справах ЮНЕСКО, Міністерство риболовлі й океанів Канади, фірма L'Oréal	Захід присвячено позитивним наслідкам розширення прав і можливостей жінок в області наук про океан, впровадженню передового досвіду та принципів, що сприяють просуванню гендерної рівності. https://oceandecade.com/events/187/Making-waves-for-ocean-science-Empowering-Women-Leaders-in-the-Ocean-Decade---Special-Event-in-Celebration-of-International-Womens-Day Запис цієї події доступний за посиланням: https://www.youtube.com/watch?v=9W-viU147vU
25 березня 2021 р. м. Сідней, Австралія	Брифінг «Як виглядає успіх для зацікавлених сторін в австралійській частині океану?» <i>Організатори:</i> Десятиліття океану Австралія	Мета заходу - започаткування обговорення усіма зацікавленими сторонами успіхів науковців Австралії, які 10 років цілеспрямовано досліджували океан. https://oceandecade.com/events/234/Stakeholder-Briefing-what-does-success-look-like-for-australias-ocean-stakeholders-
31 березня 2021 р. м. Куала-Лумпур, Малайзія	Вебінар «Десятиліття океану: інтеграція науки і політики (Малайзія)». <i>Організатори:</i> Уряд Малайзії, МОК ЮНЕСКО	Веб-семінар високого рівня присвячено виявленню регіональних можливостей для розширення співробітництва задля формування науки, яка нам потрібна для океану, який ми хочемо. https://oceandecade.com/events/194/High-Level-Webinar---Ocean-Decade-Science-and-Policy-Integration-Malaysia-
01 квітня 2021 р. м. Париж, Франція	Онлайн-серія заходів «Десятиліття океану: блакитні продукти, наука в інтересах сталого майбутнього». <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО, Продовольча та сільськогосподарська організація	На обговореннях визначено шляхи накопичення знань, які стануть основою для інновацій і рішень, спрямованих на оптимізацію ролі океану в стійкому продовольчому забезпеченні населення світу в умовах зміни соціальних і кліматичних умов, навколишнього середовища, кроки для досягнення продуктивного океану, що підтримує сталу економіку океану. https://oceandecade.com/events/189/Ocean-Decade-Virtual-Series-Blue-Foods-Science-for-a-Sustainable-Future Запис цієї події доступний за посиланням: https://www.youtube.com/watch?v=vxIBGR7uHbU

Продовження табл.

Дата і місце проведення події / заходу	Назва події / заходу. Організатори, учасники	Мета, перебіг, результати. Інформаційне посилання в Інтернеті
06-08 квітня 2021 р. м. Париж, Франція	Проміжне засідання Консультативної ради Десятиліття океану. <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО	Мета засідання — розробка заходів для переконання урядів, осіб, які приймають рішення, спонсорів, вчених (в галузі природничих, соціальних і гуманітарних наук) і суспільства в цілому, що світ вимагає трансформаційних перетворень. Консультативна рада надала стратегічні рекомендації до плану проведення Десятиліття та затвердження програм. https://oceandecade.com/events/192/Interim-Ocean-Decade-Advisory-Board-Meeting
20-22 квітня 2021 р. м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія	«Старт Десятиліття океану в Бразилії». <i>Організатори:</i> Міністерство науки, технологій, інновацій та зв'язку Бразилії, національна комісія Бразилії у справах ЮНЕСКО	Організація Об'єднаних Націй оголосила Десятиліття сталого розвитку океанічних наук у період з 2021 по 2030 рр., щоб побудувати комплексний підхід та гарантувати, що наука про океан повністю підтримує країни у впровадженні Порядку денного для сталого розвитку на період до 2030 року. https://oceandecade.com/events/196/Ocean-Decade-Launch-in-Brazil
20 квітня 2021 р. м. Курітіба, Бразилія	«Conexão Oceano (Ocean Connection) — прибережне морське законодавство і політика». <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО, Міністерство науки, технологій, інновацій та зв'язку Бразилії	Онлайн-захід проведено з метою підвищення обізнаності журналістів про важливість океану та його взаємозв'язку з транскордонними й важливими темами життя на планеті; їх підготовки до участі в телеконференції Ocean Connection, підтримки та сприяння підготовці кваліфікованих журналістських матеріалів за темами, що стосуються морського законодавства та політики для просвіти та залучення комунікаторів і суспільство до вирішення питань океану в рамках Десятиліття. https://oceandecade.com/events/197/Conexo-Oceano-Ocean-Connection---coastal-marine-legislation-and-policy
29 квітня 2021 р. м. Париж, Франція	Онлайн-серія «Десятиліття океану: від науки про океан, яку ми маємо, до тієї, яка нам потрібна». <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО	Метою презентацій та обговорення були питання: а) оцінка поточних інвестицій і прогалин в потенціалі науки про океан; б) визначення заходів щодо мінімізації або навіть закриття наукових прогалин протягом періоду Десятиліття океану. Грунтуючись на висновках Глобального звіту з науки про океан в 2020 році (GOSR2020), запропоновано обговорення питань з користувачами та вченими у сфері наук про океан за підтримки ряду учасників дискусії, експертів в окремих областях. Підведено підсумки інвестицій в науку

Продовження табл.

Дата і місце проведення події / заходу	Назва події / заходу. Організатори, учасники	Мета, перебіг, результати. Інформаційне посилання в Інтернеті
06 травня 2021 р. Онлайн, Індія	Саміт з блакитної економіки Індійського океану. <i>Організатори:</i> Регіональний комітет МОК ЮНЕСКО Центральної частини Індійського океану	Підведено підсумки інвестицій в науку про океан, кадрового і технічного потенціалу, управління даними, а також отриманих результатів. https://oceandecade.com/events/195/Ocean-Decade-Virtual-Series-From-the-Ocean-Science-we-have-to-the-one-we-need Запис цієї події доступний за посиланням: https://www.youtube.com/watch?v=pL_5Bd2NOh8
18 травня 2021 р. м. Париж, Франція	Залучення різних зацікавлених сторін до Десятиліття океану: ключова роль національних і регіональних мереж зацікавлених сторін. <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО	На вебінарі провідні науковці з різних узбережних країн Індійського океану доповіли про свої внески в розбудову блакитної економіки. Остаточні результати та рекомендації стосувалися аспектів змін клімату (через прискорене нагрівання Індійського океану), його зв'язок із природними небезпеками (тропічні циклони, частота, тривалість, тощо), впливу підвищення рівня моря на зміну клімату та на рибальство для сталого розвитку. https://oceandecade.com/events/227/Indian-Ocean-Blue-Economy-Summit-Webinar-on-Blue-economy-in-the-Indian-Ocean-region-towards-UN-Decade-of-Ocean-Science-for-Sustainability-2021-2030- Запис цієї події доступний за посиланням: https://www.youtube.com/watch?v=gzEARMitNzk
		Грунтуючись на фундаменті, створеному в результаті серії регіональних консультативних семінарів у 2019 і 2020 роках, на національному та регіональному рівнях виникли групи взаємодії з зацікавленими сторонами. Ці добровільні платформи будуть грати ключову роль в об'єднанні національних і регіональних дій в рамках Десятиліття, а також у просуванні і підвищенні обізнаності громадян та зацікавлених сторін. https://oceandecade.com/events/203/Engaging-diverse-stakeholders-in-the-Ocean-Decade-the-key-role-of-national-and-regional-stakeholder-networks Запис цієї події доступний за посиланням: https://www.youtube.com/watch?v=OWa60uTLNT0

Продовження табл.

Дата і місце проведення події / заходу	Назва події / заходу. Організатори, учасники	Мета, перебіг, результати. Інформаційне посилання в Інтернеті
18–21 травня 2021 р. м. Сан-Дієго, США	«Саміт Ocean Visions 2021». <i>Організатори:</i> Інститут океанографії Скриппса (США), супутникові віртуальні кампуси в містах: Гобарт (Австралія), Кейптаун (Південно-Африканська Республіка), Мінделу (Кабо-Верде), Кіль (Німеччина)	Саміт Ocean Visions 2021 зібрав разом понад тисячу учасників з багатьох куточків земної кулі для обговорення найбільш ефективних підходів до вирішення основних проблем, пов'язаних з кліматом океану: підвищення спроможності океану пов'язувати вуглець і протидіяти порушенню клімату; виважені рішення для подолання прибережних повеней і підвищення рівня моря; здоровий океан і здорові люди; морська кругова біоекономіка: стійке харчування, біоенергетика і біоматеріали; використання інновацій для прискорення роботи над рішеннями про океан; на шляху до глобальної екосистеми рішень про океан (GEOS). https://oceandecade.com/events/219/Ocean-Visions-2021-Summit
25 травня 2021 р. м. Париж, Франція	«Віртуальні обговорення з питань океану 2021 року: використання результатів Десятиліття науки про океан в інтересах сталого розвитку для об'єднання зусиль науки та пошуку рішень». <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО, Інститут океану Шмідта (США)	Мета заходу — всеосяжний, конструктивний і практичний діалог з глобального порядку денного з питань океанів; об'єднання зусиль спільнот по всьому світу, які шукають рішення та розпочинають сміливі дії для здорового, життєстійкого, процвітаючого океану, створюючи необхідні можливості для позитивних змін. Основна увага приділялась виключно важливому значенню актуалізації проблематики океану на найважливіших багатосторонніх міжнародних форумах і зустрічах на вищому рівні з питань довкілля – від клімату та біорізноманіття до продовольства та науки. https://oceandecade.com/events/235/Virtual-Ocean-Dialogues-2021-Deep-Dive-Building-the-science-technology-innovation-interface-in-the-Ocean-Decade Запис цієї події доступний за посиланням: https://www.youtube.com/watch?v=LUiH18bK0E4
26 травня 2021 р. м. Вашингтон, США	22-га щорічна лекція Роджера Рівелла «Наступна хвиля: зміна покоління у стійкості океану». <i>Організатор:</i> Національна академія наук (США)	У віртуальній лекції взяли участь фахівці з питань океану, які займаються підготовкою до Десятиліття науки про океан в інтересах сталого розвитку. Розглянуто шляхи, за допомогою яких можна трансформувати науку про океан, розробляти та поширювати знання про нього для обґрунтування стратегічних і практичних рішень та зміцнення дослідницького потенціалу.

Продовження табл.

Дата і місце проведення події / заходу	Назва події / заходу. Організатори, учасники	Мета, перебіг, результати. Інформаційне посилання в Інтернеті
27 травня 2021 р. м. Париж, Франція	«1000 океанських стартапів». <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО	https://oceandecade.com/events/237/22nd-Annual-Roger-Revelle-Commemorative-Lecture-The-Next-Wave-A-Generational-Shift-in-Ocean-Sustainability- 1000 океанських стартапів — це платформа, яка направлена на прискорення інновацій з питань океану. Їх мета — до кінця Десятиліття науки про океан впровадити до 1000 трансформаційних стартапів для відновлення здоров'я океану та досягнення Цілі 14. https://oceandecade.com/events/238/1000-Ocean-Startups-Launch-Event
01 червня 2021 р. м. Берлін, Німеччина	«Запуск Десятиліття океану на високому рівні». Перша міжнародна конференція Десятиліття океану. <i>Організатори:</i> Федеральне міністерство освіти і науки Німеччини у партнерстві з МОК ЮНЕСКО	Онлайн-захід високого рівня, присвячений початку Десятиліття океану та урочисте відкриття унікальної, багатодисциплінарної серії заходів, що відбувалися з червня по липень 2022 року. https://oceandecade.com/events/88/High-Level-Launch-of-the-Ocean-Decade---First-international-Ocean-Decade-Conference
09—30 червня 2021 р. Онлайн, Бразилія	Серія вебсемінарів «На шляху до океану, який нам потрібен і необхідний для досягнення сталого розвитку». <i>Організатори:</i> Мережа Цілей сталого розвитку Бразилії в партнерстві з компанією «Rare»	Перша серія вебінарів «На шляху до океану, який нам потрібен і необхідний для досягнення сталого розвитку» складалася з чотирьох заходів (по одному в тиждень), які транслювали в прямому ефірі на каналі Youtube Rede ODS Brasil. У програмі, присвяченій Всесвітньому Дню океанів 6 серпня, розглянуто 10 проблем і 7 очікуваних результатів Десятиліття океану. Сендайською рамковою програмою зі зниження ризику лих, Паризькою угодою і Десятиліттям відновлення екосистем. https://oceandecade.com/events/239/Srie-de-Webinar-Rumo-ao-oceano-que-queremos-e-precisamos-para-alcanar-o-desenvolvimento-sustentvel--Webinar-Series-Towards-the-Ocean-We-Want-and-Need-to-Achieve-Sustainable-Development Записи вебінарів доступні за посиланням: https://www.youtube.com/channel/UCSFGNxOjZC98frxyYpnMADg

Продовження табл.

Дата і місце проведення події / заходу	Назва події / заходу. Організатори, учасники	Мета, перебіг, результати. Інформаційне посилання в Інтернеті
16 червня 2021 р. м. Марсель, Франція	Європейська онлайн-конференція університету Екс-Марсель «Захист наших океанів — виклик світовим лідерам Європи». <i>Організатор:</i> Брюссельський офіс Університету Екс-Марсель (Бельгія)	Онлайн-конференція, присвячена взаємодії між морськими науками, державною політикою та суспільством, зібрала всесвітньо відомих вчених-океанографів для діалогу з представниками Європейської комісії, ЮНЕСКО та організаціями громадянського суспільства. Близько 350 учасників, серед яких молоді дослідники Університету Екс-Марсель та Європи, мали змогу ознайомитися з презентаціями та почути обмін думками на такі дві теми: боротьба з порушеннями морських екосистем, викликаними зміною клімату, та проблема поширення морських забруднювачів і забруднюючих речовин. Ці теми обговорення є пріоритетними в океанографічних дослідженнях університету Екс-Марсель, а їх результати мають глобальне значення. https://oceandecade.com/events/183/European-Conference-of-Aix-Marseille-university-Protect-our-oceans-the-challenge-of-europes-global-leadership
22 червня. 2021 р. м. Канберра, Австралія	Брифінг-2 зацікавлених сторін: «Як ми будемо оцінювати успіх для сталого майбутнього?». <i>Організатори:</i> Австралійський центр наукових засобів масової інформації, Консультативна рада Десятиліття	Презентація ініціатив Австралії з питань океану та обговорення питання про критерії вимірювання океанічного успіху для сталого майбутнього на основі визначених кроків і дій. https://oceandecade.com/events/269/Stakeholder-Briefing-2-How-will-we-measure-success-for-a-sustainable-future
07 липня 2021 р. м. Париж, Франція	«Підвищення рівня океану: прагнення надихнути громадськість». <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО, Інститут океану Шмідта (США)	На цьому семінарі спікери з різних галузей (мистецтво, ЗМІ, спорт тощо) виступили з короткими доповідями, після чого відбулося обговорення питань, як переосмислити океан захоплюючий, актуальний і доступний, донести цю інформацію до широкої аудиторії, застосувати новаторські способи поширення знань і підвищити рівень обізнаності про океан спільнот, які не залучені до науки про океан чи океанічної просвіти. https://oceandecade.com/events/244/OCEAN-RISING-The-Quest-to-Inspire-the-Public

Продовження табл.

Дата і місце проведення події / заходу	Назва події / заходу. Організатори, учасники	Мета, перебіг, результати. Інформаційне посилання в Інтернеті
07—08 липня 2021 р. м. Париж, Франція	«Спільна розробка програми досліджень грамотності про океану Десятиліття науки про океан». <i>Організатор:</i> Лабораторії Десятиліття	Цей двогодинний семінар був першим з трьох. Кожен будувався на основі попереднього, з метою розробки спільної програми дослідження грамотності про океан на Десятиліття науки про океан. Семінар дозволив узагальнити результати проведених досліджень щодо грамотності про океан. Виявлено прогалини та встановлено пріоритети та інтереси. https://oceandecade.com/events/245/Co-Developing-an-Ocean-Literacy-Research-Program-for-the-Decade
07 липня 2021 року Онлайн	«МИ — ОКЕАН Ванкувер: Сіз Вісс про ботаніку океану». <i>Організатор:</i> ARTPORT_making waves на замовлення Ванкуверської бієнале	Приватний навчальний онлайн-курс з ботаніки океану у форматі «акваріум один на один», створений для студентів Британської Колумбії (Канада). Автор — Т'уй'т'танат-Сіз Вісс, представниця корінного населення Британської Колумбії, етноботанік, міждисциплінарна художниця (на основі цифрових медіа) та відома громадська діячка. Цей навчальний курс — її вклад у Програму океанічної грамотності Десятиліття океану для досягнення цілі «Океан, що надихає та захоплює», метою якого є донести знання корінних народів за ланцюжком «океан — суша — здоров'я людини» до більш широкої, особливо молодій, аудиторії, яка не має досвіду; пояснити, наскільки важливими є традиційні, глибинні, прабатьківські знання автохтонного населення про єдність суші й океану та захист морів на прикладі лікарських рослин Британської Колумбії та їхнього впливу на здоров'я океану. https://oceandecade.com/events/246/WE-ARE-OCEAN-Vancouver-Cease-Wyss-Ocean-Botany Запис навчального онлайн-курсу доступний за посиланням: https://youtube/qQWBKQUhYOQ
07 липня 2021 р. м. Париж, Франція	Захід «Мода на океан». Організатори: МОК ЮНЕСКО	На заході підкреслено важливість океану та акцентовано увагу на взаємодії моди та довкілля. Також відбулося обговорення та представлено ідей, які використовують безпечні для довкілля рішення у моді та на благо морських територій, які охороняють. Мистецтво й мода здавна співіснували, а сила єднання мистецтва з наукою надзвичайно важлива для підтримки зміни політики щодо Світового океану. https://oceandecade.com/events/247/Fashion-for-the-Ocean

Продовження табл.

Дата і місце проведення події / заходу	Назва події / заходу. Організатори, учасники	Мета, перебіг, результати. Інформаційне посилання в Інтернеті
09 липня 2021 р. Онлайн	«Стартова нарада Десятиліття ООН з Південного океану». <i>Організатори:</i> МОК ЮНЕСКО та члени Цільової групи з Південного океану	Онлайн-нарада зібрала доповідачів МОК ЮНЕСКО та членів Цільової групи з питань Південного океану, присвячена Десятиліттю океану. Обговорено питання та підготовлено огляд про вклад Південного океану в Десятиліття науки про океан в інтересах сталого розвитку. https://oceandecade.com/events/262/Kick-Off-Meeting-for-Southern-Ocean-UN-Decade
19—23 липня 2021 р. м. Бремен, Німеччина	14-й Міжнародний симпозіум коралових рифів «ICRS 2021 VIRTUAL». <i>Організатор:</i> Бременський університет, Німеччина	ICRS 2021 VIRTUAL - це ключова подія, присвячена розробці науково обгрунтованих рішень, спрямованих на подолання теперішніх і майбутніх проблем для існування коралових рифів, які в усьому світі піддаються безпрецедентному антропогенному тиску. П'ятиденна програма зібрала останні наукові розробки та ідеї, надала платформу для налагодження взаємин між наукою про коралові рифи (їх охороною) та політикою. https://oceandecade.com/events/259/ICRS-2021-VIRTUAL
29 липня 2021 р. м. Картахена, Колумбія	«Семінар з питань відкритого та доступного океану тропічної зони Америки». <i>Організатор:</i> МОК ЮНЕСКО — IOCARIBE	Ця нарада є частиною серії практикумів, які проводять відповідно до Плану дій для західної тропічної частини Атлантичного океану згідно з Цілями Десятиліття. Результатом цього засідання є короткий регіональний дискусійний документ, який містить рекомендації щодо наявності відкритого доступу до даних, інформації та нових доступних технологій з відкритим вихідним кодом для інтеграції земних систем / соціальних наук та міжсекторальної участі для обміну ресурсами, мобілізації учасників національної політики та процесів прийняття рішень на рівні спільнот, а також зменшення асиметрії між країнами регіону, включаючи острівні держави. https://oceandecade.com/events/267/The-UN-Decade-of-Ocean-Science-for-Sustainable-Development-2021-2030-Tropical-Americas-Transparent-and-Accessible-Ocean-Co-Design-Workshop

Дата і місце проведення події / заходу	Назва події / заходу. Організатори, учасники	Мета, перебіг, результати. Інформаційне посилання в Інтернеті
19 серпня 2021 р. м. Богота, Колумбія	«Потреби в розвитку потенціалу глибоководних районів західної тропічної Атлантики та східної тропічної частини Тихого океану для океану, який ми хочемо». <i>Організатор:</i> Міжнародний орган з морського дна	Ця віртуальна серія заходів Десятиліття спрямована на розгляд важливості розвитку потенціалу глибоководних районів океану та потреби в підвищенні грамотності про океан у регіоні шляхом організації низки діалогів між відповідними зацікавленими сторонами. Семінар спрямований на визначення пріоритетних завдань і рекомендацій для розробки планів регіональних дій для нарощування потенціалу у сфері доступу до даних, інформації та знань про океан; спеціалізованого дослідницького та спостережного обладнання; просування навчання; співробітництва для участі в науковій діяльності з питань океану, щоб отримати вигоду з відкриття нових видів і ресурсів океану. https://oceandecade.com/events/270/DEEP-SEA-CAPACITY-DEVELOPMENT-NEEDS-IN-THE-WTA-AND-THE-ETP-FOR-THE-OCEAN-WE-WANT
21—22 серпня 2021 р. м. Берлін, Німеччина	«Фестиваль океану». <i>Організатор:</i> Німецький фонд океану	Океанічний фестиваль — це захід, який поєднує мистецтво, культуру, науку та обмін знаннями за глобальною темою: захист морського середовища та клімату. Головна його мета — зробити Німеччину морською державою. https://oceandecade.com/events/271/Ocean-Festival-
24 серпня 2021 року Онлайн, Туреччина	«Десятиліття науки про океан Організації Об'єднаних Націй в інтересах сталого розвитку, 2021—2030 роки». <i>Організатор:</i> Національна комісія Туреччини у справах ЮНЕСКО	Ця віртуальна подія спрямована на підвищення обізнаності про Десятиліття науки про океан шляхом об'єднання неурядових організацій, університетів, експертів і зацікавлених сторін. https://oceandecade.com/events/273/2021-2030-United-Nations-Decade-of-Ocean-Science-for-Sustainable-Development-Panel

Доповнення та продовження української хронології креативних та визначних подій Десятиліття науки про океан буде опубліковано 2022 року у Океанографічному журналі (Проблеми, методи та засоби досліджень Світового океану), який видається Науковим гідрофізичним центром НАН України.

Висновки

Партнерами основних дій у рамках Десятиліття є науковці, представники уряду, громадське суспільство, установи ООН, приватний сектор, благодійні та міжнародні організації, які мають широке географічне охоплення.

Відповідно до процесу конкурсного відбору сотні запропонованих проєктів було схвалено та відібрано з урахуванням їх направленості на вирішення і здатність прискорити накопичення та освоєння знань про океан в інтересах сталого розвитку; за націленість на використання інноваційних технологій; за їх міждисциплінарні зусилля щодо спільної розробки рішень між вченими й користувачами знань про океан; а також за їх повагу до інклюзивності, розширення прав і можливостей жінок, молодих спеціалістів і носіїв знань корінних народів у всіх сферах їх діяльності.

Тематичне розмаїття схвалених дій відображено в ініціативах з розширення глибоководних досліджень та освоєння загадкової «сутінкової зони океану» (з глибини 200 м до 1000 м); розвитку знань і рішень для зменшення численних впливів на морські екосистеми, зокрема у результаті зміни клімату, втрати біорізноманіття, підводного шуму та забруднення; у використанні інноваційних технологій для збору даних про стан океану й застосуванні цих даних для прийняття рішень з управління океаном; у заходах з вдосконалення сталого управління рибними запасами та підвищення їх стійкості.

Культурні цінності Світового океану є наскрізною темою багатьох програмних дій Десятиліття, в рамках яких реалізують конкретні ініціативи з підвищення рівня грамотності в пов'язаних з океаном питаннях у всьому світі, а також ведеться конкретна робота з поширення знань про океан та його значення для малих острівних держав Тихого океану, що розвиваються. Низка заходів з розвитку потенціалу спрямована на те, щоб у найближчі десять років ніхто у світі не залишився осторонь подій Десятиліття, завдяки ініціативам, направленим на зміцнення інклюзивності та гендерної рівності в сфері наук про океан, залучення представників різних поколінь і географічного походження.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Мировой океан и морское право: Резолюция Генеральной Ассамблеи ООН, принятая 5 декабря 2017 г., от 4 января 2018 г. A/RES/72/73 URL: <https://undocs.org/ru/A/RES/72/73> (дата звернення: 01.11.2020).
2. Пересмотренная дорожная карта для Десятилетия Организации Объединенных Наций, посвященного науке об океане в интересах устойчивого развития. IOC/EC-LI/2 Annex 3. URL: http://legacy.ioc-unesco.org/index.php?option=com_oe&task=viewDocumentRecord&docID=21944 (дата звернення: 15.08.2021).
3. Резолюция Генеральной Ассамблеи ООН, принятая 10 июля 2017 от 6 июля 2017. A/RES/71/313. Работа Статистической комиссии, связанная с деятельностью по осуществлению Повестки дня в области устойчивого развития на период до 2030 года. URL: <https://undocs.org/A/RES/71/313> (дата звернення: 15.08.2021).
4. International (UN) Decade of Ocean Science for Sustainable Development — Towards the ocean we need for the future we want. OC/INF-1341 Rev. Prov. URL: http://legacy.ioc-unesco.org/index.php?option=com_oe&task=viewDocumentRecord&docID=19559 (дата звернення: 15.08.2021).
5. International (UN) Decade of Ocean Science for Sustainable Development. Resolution XXIX-1. URL: https://www.oceandecade.org/assets/uploads/documents/ioc_resolution_xxix-1_e_1564995528.pdf (дата звернення: 15.08.2021).
6. United Nations Decade of Ocean Science for Sustainable Development. URL: <https://www.oceandecade.org/> (дата звернення: 15.08.2021).

Стаття надійшла 24.01.2022

O.A. Shchyptsov, NAS Corresponding Member, Dr Sci. (Geogr.), Prof., Director
E-mail: oceanography@ukr.net
O.I. Shundel, Cand. Sci. (Phys. and Math.), Researcher,
E-mail: lixyta666@gmail.com
Scientific Hydrophysical Centre, NAS of Ukraine
42, Akademik Hlushkov Ave., Kyiv, 03187, Ukraine

TIMELINE OF THE DECADE OF OCEAN SCIENCE: 2021

Proclaimed by the United Nations General Assembly in 2017, the Decade of Ocean Science for Sustainable Development (2021–2030) (hereinafter — the Decade) aims to stimulate the development of ocean science and generate knowledge to stem the trend of deterioration of the ocean ecosystem and stimulate the use of new opportunities for its sustainable development in accordance with the paradigm of the Decade: «The science we need for the ocean we want». The Decade of Ocean Sciences provides scientists and stakeholders across sectors with a framework to develop the scientific knowledge and partnerships needed to accelerate and harness advances in ocean science to advance understanding of the ocean system and provide science-based solutions to implement the Agenda Sustainable Development Day 2030. The UN General Assembly instructed the Intergovernmental Oceanographic Commission of UNESCO to coordinate the preparation and implementation of the Decade. The article presents the most important events held since January 2021 by the IOC in the framework of the events of the Decade.

Keywords: Decade of Ocean Science for Sustainable Development (2021–2030), Intergovernmental Oceanographic Commission of UNESCO, Implementation Plan and Roadmap, capacity development.